

Vragen m.b.t. SB Provinciale status van 31 soorten

Fractie	#	Vraag/input	Antwoord/reactie
Volt	1	Er worden nulmetingen, impactanalyses en analyses van mitigerende maatregelen uitgevoerd in gebieden tbv vergunningverlening. In hoeverre zijn dit activiteiten die juridisch (of beleidsmatig) bij de projectinitiator liggen?	Dit hangt af van de voorschriften die in de vergunning staan. In essentie is de initiator/vergunninghouder alleen verantwoordelijk voor het nemen van maatregelen die ervoor zorgen dat de staat van instandhouding van een soort niet (verder) achteruitgaat. Als het slecht gaat met een soort of er geen duidelijk kansrijke maatregelen bekend zijn kan monitoring worden opgelegd waarbij deze initiator (en diens ecooloog) dus moet controleren of de genomen maatregelen daadwerkelijk het gewenste effect hebben en zo nodig aanvullende maatregelen treffen.
	2	Er wordt ook in de begroting 2026 gesproken over "versterken" van de Svl. Wordt hiermee "hersteld en versterkt" bedoeld, m.a.w. dat de Svl wordt bereikt en duurzaam gewaarborgd?	Dat klopt inderdaad. In de begroting van 2026 staat het volgende aangegeven: "Behoud en versterking van biodiversiteit door de staat van instandhouding van soorten te onderzoeken, te borgen en te versterken". Dat komt neer op herstel en duurzame waarborging.
	3	Wordt er een monitoringssystematiek ontwikkeld die helpt om tijdig te toetsen of de interventies voldoende effectief zijn?	Zie antwoord bij vraag 1 voor wat betreft de monitoring door de initiator. In de adviezen wordt met name gezegd dat de maatregelen niet goed worden uitgevoerd en beheerd. In het volgende JUP herevalueren we of toezicht aangescherpt gaat worden.
GroenLinks	4	"Op de onderdelen zoals specifieke adviezen ten aanzien van kwetsbare soorten, toezicht, handhaving en monitoring zal onderzocht worden of en hoe hier nadere invulling aan gegeven kan worden (onder andere afhankelijk van beschikbare middelen)." + "Daarnaast wordt zoveel mogelijk ingezet op het opvolgen van de overige adviezen uit de rapporten voor kwetsbare soorten en monitoring." Wanneer verwacht men dat dit onderzoek is afgerond en hoe wordt hierover gecommuniceerd richting PS? De fractie van GroenLinks ziet dan graag een overzicht de adviezen en of hier nadere invulling aan gegeven gaat worden. Ook horen we graag bij welke adviezen de beschikbare middelen de bottleneck zijn om hiermee aan de slag te gaan.	We zijn met de betreffende beleidsvelden in gesprek. Vergunningverlening en beleid stellen samen in de nabije toekomst een plan op voor de implementatie van de adviezen in het uitvoeringsbeleid van vergunningverlening en handhaving. Ons voornemen is om in Q2 2026 een update te geven van de stand van zaken per advies.
PvdD	5	Welke criteria zijn gebruikt om tot het resultaat van deze specifieke 31 soorten te komen?	Als wordt bedoeld criteria om tot de selectie aan 31 soorten te komen: 1) relevantie van de soort met betrekking tot beheer en schadebestrijding en 2) aantal aanvragen dat voor deze soorten is ontvangen voor een ontheffing voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichtingen in het kader van de omgevingswet. 3) ook zijn een aantal soorten op de lijst gezet vanwege de (mogelijke) wijziging van bijlage 10

			van de omgevingsverordening (dit is de lijst met vrijgestelde soorten in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen). Als wordt bedoeld welke criteria in de methodiek: De methodiek voor het bepalen van de provinciale status komt zoveel mogelijk overeen met de methodiek voor de landelijk SvI. Deze methodiek is afkomstig uit de Europese commissie en wordt door elke lidstaat gebruikt (<u>NL 2019 Report art 17 HD - Redelivery</u>). Hierin wordt per soort een beoordeling gegeven van de criteria populatietrend, verspreiding, kwaliteit van het leefgebied en het toekomstperspectief. Voorafgaand aan deze rapportage was er nog geen uniforme werkwijze in Nederland om de Staat van Instandhouding op provinciaal en regionale schaal te bepalen. Terwijl wet- en regelgeving dit wel vereisen. De gebruikte methodiek is zorgvuldig afgestemd tussen verschillende soorten organisaties (o.a. RAVON, Zoogdiervereniging, SOVON, Anemoon). De meerwaarde van het opstellen van deze uniforme methodiek blijkt al doordat ook Zuid-Holland nu een vergelijkbare opdracht heeft lopen waarin de methodiek wordt toegepast.
	6	Welke regelgeving past de provincie toe omtrent het vrijstellen of verlenen van vergunningen bij nieuwe soorten die nog niet op de rode lijst zijn opgenomen zoals: wasbeer/ wasbeerhond/ wolf/ wilde kat?	Voor het verlenen van vergunningen passen wij de Omgevingswet, het Besluit activiteit leefomgeving, Besluit kwaliteit leefomgeving en de Omgevingsregeling toe. Voor de vrijgestelde soorten passen wij de Omgevingswet, Besluit activiteit leefomgeving en de Omgevingsverordening provincie Utrecht toe. Verder is de zorgplicht, op basis van art. 1.6 Ow en art. 11:27 Bal, ook van toepassing op de alle in het wild levende soorten naast de beschermde soorten. Voor de rode lijst worden alle soorten beschouwd die zich regelmatig in het wild voortplanten (of na 1900 voortgeplant hebben). Nieuwe soorten die zich nog niet 10 jaar voortplanten (bijvoorbeeld wolf, wilde kat) en exoten (bijvoorbeeld wasbeer, wasbeerhond) worden niet beschouwd. Voor het vrijstellen van soorten zie verder ook antwoord 8.
	7	Kunnen bij toekomstige provinciale onderzoeken de soorten op de lijst indien nodig worden gewijzigd of worden aangevuld?	Mocht de vrijstellingslijst worden bedoeld: Ja, soorten met een ongunstige staat van Instandhouding mogen niet op de provinciale vrijstellingslijst staan. Wanneer nieuwe inzichten of onderzoeken laten zien dat soorten niet (meer) in een gunstige SvI verkeren of soorten juist weer wel in een gunstige SvI

			verkeren, kan de lijst op basis daarvan worden gewijzigd. Mocht de Rode Lijst worden bedoeld: Rode lijst soorten worden vastgesteld door het ministerie van LNVN. Dit wordt gedaan op basis van populatie(trends) en verspreiding gegevens die worden geanalyseerd door het CBS waarbij de expertise van soortenorganisaties als RAVON, SOVON, EIS etc wordt gebruikt.
	8	Kan de provincie ervoor kiezen om niet de landelijke, door het ministerie van LNVN vastgestelde minimaal 10 jaar voortplanting voor nieuwe soorten aan te houden, maar om nieuwe soorten eerder te erkennen en mee te nemen in een provinciale lijst voor beschermde soorten?	Nee, alleen nationaal beschermde soorten kunnen provinciaal worden vrijgesteld. Deze nationale beschermingsstatus is afkomstig uit het Besluit activiteit leefomgeving (Bijlage IX. Bij artikel 11.54). Het BaL komt vanuit het Rijk, wij als provincie kunnen deze bijlage niet aanpassen. Daarnaast schatten we de kans dat nieuwe soorten een nationaal beschermde status krijgen als klein. Het erkennen van een nieuwe soort staat buiten de scope van de nationale beschermingsstatus. Verder geldt voor alle in het wild levende dieren de zorgplicht.
	9	<i>In SB staat: "In de bijgevoegde rapporten zijn meerdere adviezen opgenomen. Veel van de adviezen zijn niet nieuw voor het natuurbeleid binnen de provincie en worden dus deels al uitgevoerd of staan in de planning. Denk bijvoorbeeld aan de verbetering van de habitat door groenblauwe dooradering, natuurvriendelijke oevers, aanpassen van peilbeheer, ecologische verbindingzones en ecoducten.</i> <i>Een deel van de adviezen willen we graag eerst onderzoeken en een deel geeft mooie aanknopingspunten en kunnen we op korte termijn oppakken."</i> Welke adviezen van de bijgevoegde rapporten worden volgens het natuurbeleid al door de provincie uitgevoerd en welke adviezen gedeeltelijk?	Adviezen die in bepaalde mate al worden uitgevoerd zijn o.a. het verminderen van drukfactoren vanuit exoten (o.a. rivierkreeft), aanbrengen van groenblauwe dooradering, aanleggen van ecoducten, uitvoeren van de bossenstrategie en het aanpassen van de vrijstellingslijst. Naar verwachting zullen we in Q2 2026 een update geven van de stand van zaken per advies.
	10	Wat zijn de redenen waarom deze adviezen nog niet helemaal zijn uitgevoerd en wanneer is te verwachten dat deze adviezen wel helemaal uitgevoerd zullen zijn?	Er is sprake van adviezen en niet van een overzicht aan opgaven die al uitgevoerd hadden moeten zijn. De adviezen worden ter harte genomen. Bekeken zal worden wat er al loopt en wat er inderdaad zinvol is om op te pakken of op te laten pakken. Wij zullen u in Q2 2026 op dit punt een terugkoppeling geven.
	11	Welke adviezen staan in de planning om uitgevoerd te worden en op wat voor termijn?	Een deel van de adviezen zullen worden meegenomen bij het opstellen van de methodiek voor het SMP buitengebied. Ook worden nu de eerste voorbereidingen getroffen om de egel van de vrijstellingslijst te halen. Daarnaast zijn gesprekken gepland met

			vergunningverlening en toezicht & handhaving. De overige adviezen worden naar verwachting in Q2 2026 teruggekoppeld. Adviezen die al worden uitgevoerd staan beschreven bij het antwoord op vraag 9.
	12	Welke adviezen wilt de provincie eerst onderzoeken?	Zie eerdere beantwoording.
	13	Hoe wil de provincie dit onderzoeken, welke middelen zijn daarvoor nodig en binnen welk termijn zullen er resultaten verwacht worden van deze onderzoeken?	Zie het antwoord op de vragen 10 en 11. Welke middelen er nodig zijn kunnen we op dit moment nog niet inschatten. Wij geven u in Q4 een terugkoppeling en geven u dan meer inzicht op onderdelen zoals: prioritering, benodigde middelen en de planning op onderdelen.
	14	<i>Op de onderdelen zoals specifieke adviezen ten aanzien van kwetsbare soorten, toezicht, handhaving en monitoring zal onderzocht worden of en hoe hier nadere invulling aan gegeven kan worden (onder andere afhankelijk van beschikbare middelen)</i> Op welke manier en of methodes wordt onderzocht hoe en of de provincie nadere invulling kan geven aan bovenstaande specifieke adviezen?	Zie hiervoor de eerdere beantwoording.
	15	Hoeveel middelen heeft de provincie hiervoor beschikbaar en is dit voldoende?	Zie antwoord 13.
	16	De rapportages worden ook onder de aandacht gebracht bij betrokken stakeholders. Wie zijn de betrokken stakeholders?	Momenteel wordt er aan het communicatieplan gewerkt. In de eerste concepten worden de volgende stakeholders benoemd; landeigenaren, terreinbeheerders, gemeenten, spoorwegbeheerders, waterschappen, RVO, soortenorganisaties, LEU, Utrecht landschap, natuurmonumenten, FBE's/WBE's.
	17	Op wat voor termijn zullen de terrein beherende organisaties, gemeenten en spoorwegbeheerders volgens de communicatiestrategie ook geïnformeerd zijn over de aanwezigheid van beschermde soorten in hun beheergebied?	De rapporten zijn geen verspreiding/monitoring onderzoeken. De rapporten zijn bedoeld om inzicht te geven in de provinciale status van de betreffende soorten inclusief adviezen voor het verbeteren van de staat van instandhouding.
	18	Zij worden geadviseerd over soortengericht beheer en over eventuele gevolgen voor vergunningverlening. Wordt er naast adviseren ook actief gemonitord en gehandhaafd?	Wij gaan ervan uit dat u hier aan ons vraagt, 'wat wordt er gedaan aan monitoring en handhaving?' Zie hiervoor het antwoord op vraag 1 en 3.
	19	De uitslagen van diverse beschermde soorten zijn volgens de resultaten landelijk en ook in de provincie onbekend. Welke stappen gaat de provincie nemen om een beter overzicht te krijgen van deze onbekende soorten in relatie tot de gunstige staat van instandhouding?	Onbekende statussen komen alleen voor wanneer er onvoldoende betrouwbare data beschikbaar is zodat het CBS geen uitspraak over populatie(trend) en/of verspreiding kan doen. Om aan meer verspreidingsdata van kleine marterachtigen te komen wordt momenteel een meetnet opgezet. Daarnaast is het broedvogelmonitoring meetnet uitgebreid waarbij we ook dagactieve zoogdieren wordt gemonitord. De overige monitoring adviezen worden naar verwachting in Q4 2026 teruggekoppeld.

	20	Op welke maatregelen van de gebiedsgerichte aanpak gaat de provincie zich inzetten?	Er wordt nu gedacht aan het realiseren van kerngebieden voor een aantal soorten en verbindingen daartussen maar omdat dit nog uitgewerkt moet worden is momenteel niet meer duidelijk. In Q2 van 2026 volgt naar verwachting de terugkoppeling hiervan.
	21	Kan 'effectievere procedures' voor vergunningverlening nader worden toegelicht?	De genoemde procedures gaan om procedures rondom vergunningverlening in de keten (beleid, vergunningverlening, toezicht en handhaving). Deze worden effectiever gemaakt door deze zodanig in te richten dat het onderzoek goed is, de maatregelen verbeterd en ook de uitvoering en het beheer voor alternatief leefgebied worden uitgevoerd en in stand worden gehouden.
	22	Wat maakt dat deze procedures effectiever worden en hoe staat dit in de verhouding tot "het belang om vergunningen te kunnen verlenen voor ruimtelijke ontwikkelingen" en "dat veel van de problemen voor de soorten samenhangt met habitatverlies of habitatverslechtering"?	Zie hiervoor ook het antwoord op vraag 21.
	23	Per wanneer gaat de aangepaste vrijstellingslijst in en zijn alle stakeholders, terrein behorende organisaties, gemeenten en spoorwegbeheerders dan ingelicht over de resultaten van dit onderzoek?	Naar verwachting wordt in 2028 de vrijstellingslijst aangepast bij het vaststellen van de verordening. Door de ongunstige status van de egel is het wettelijk niet mogelijk om de soort op de vrijstellingslijst te houden. De communicatie- en voorbereidingsstrategie wordt momenteel afgestemd. In vergelijking met de vorige wijziging van de vrijstellingslijst hebben we deze keer extra veel tijd om te communiceren. Dit gaan we dan ook benutten, we gaan snel van start met communicatie zodat initiatiefnemers vroegtijdig kunnen anticiperen op deze wijziging.
	24	Welke aanpassingen/ wijzigingen of aanvullingen zullen in het Beleidsprogramma Natuur uitgewerkt worden?	In het Beleidsprogramma natuur zal het beleid met betrekking tot behoud en instandhouding van dier- en plantensoorten nader worden uitgewerkt. We zullen in het BPN benoemen vanuit welke rollen we werken aan behouden, verbeteren en versterken van soorten. Het beleidsprogramma zal hierbij de beleidsmatige basis bieden. Hier wordt op dit moment aan gewerkt.
	25	<i>Er is een grens aan wat mogelijk is qua ruimtelijke initiatieven die ten koste kunnen gaan van natuur.</i> Wanneer is de verwachting dat de provincie deze gestelde grens tegen gaat komen of is de provincie deze grens al tegen gekomen?	Er is niet één provinciale grens als het gaat om ruimtelijke initiatieven. Per casus moet beoordeeld worden wat wel en niet mogelijk is gelet op de aanwezigheid van natuurwaarden.
	26	Kan beschreven worden hoe die grens eruit ziet, en welke factoren daarbij een rol spelen?	Een mogelijke grens is vooral te zien bij projecten waar moeilijk alternatief leefgebied gevonden wordt.

	27	Welke regels en richtlijnen kunnen op korte termijn worden aangescherpt om de druk van deze soorten minder onder spanning te laten staan?	We zijn begonnen met de voorbereidingen voor het aanpassen van de vrijstellingslijst voor de egel. Ook is het project GGA-LG begonnen (zie antwoord op vraag 25). Daarnaast wordt door het vaststellen van de rapporten vanaf heden getoetst op deze statussen bij vergunningverlening waardoor scherper wordt gekeken naar compensatie/mitigatie. Hier werd eerder ook al aan getoetst maar was er minder over bekend. Met het uitvoeren van de onderzoeken is er meer informatie beschikbaar gekomen over de status van soorten op provinciaal niveau en geven de adviezen een handvat voor verbetering.
	28	<i>Onderzoek door 1) RAVON en 2) de Zoogdierverseniging laat zien dat 26 van deze soorten zich op provinciaal niveau in een ongunstige staat bevinden</i> <i>Dit onderzoek is een essentiële maatstaf voor het succes van ons natuurbeleid en het behoud van biodiversiteit.</i> Wat is de vastgestelde visie van de provincie op het gebied van behouden biodiversiteit en het bevorderen van een gunstige staat van instandhouding van beschermde dieren in de provincie?	Deze visie staat in de Omgevingsvisie van onze provincie. We hebben als provincie de wettelijke taak om maatregelen te nemen voor het behoud en herstel van alle van nature in Nederland voorkomende soorten (art 2.18 OW).
	29	Welke (extra) metingen en onderzoeken zijn naast dit onderzoek nodig om in de toekomst te zorgen voor een dalende factor betreffende de 26 soorten die op provinciaal niveau zich in een ongunstige staat van instandhouding bevinden?	Met metingen en onderzoek wordt de dalende 'factor' alleen inzichtelijk. Hiermee alleen wordt geen verbetering van de staat van instandhouding ingezet. Dat wordt gedaan door middel van maatregelen. Als dan ook bedoeld wordt hoe we de staat van Instandhouding van de soorten kunnen verbeteren: zie het antwoord op vraag 24 en 27.
SGP	30	In de brief rondom de staat van instandhouding wordt beoordeeld op basis van andere criteria dan we in de provincie hebben vastgesteld. Het betreft allereerst extra criteria, en de formulering wijkt af van de formulering van de VHR. De SGP motie bij het OFM heeft voor Utrecht de volgende definitie opgedragen: Flora en/of fauna is in een gunstige SvI als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden: Uit populatie-dynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog steeds een levensvatbare component is van de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt en dat vermoedelijk op lange termijn zal blijven;	De definitie komt overeen. In het OFM worden de criteria van de Staat van Instandhouding beschreven. De term SvI is een juridische term afkomstig uit de vogel-habitatrichtlijn. Aan deze term zit een wettelijke basis vanuit Europa (NL 2019 Report art 17 HD - Redelivery). De door het EC vastgestelde methodiek toetst populatietrend, verspreiding, kwaliteit van het leefgebied en het toekomstperspectief. Je spreekt van een gunstige SvI wanneer alle onderdelen gunstig worden beoordeeld of drie criteria gunstig worden beoordeeld en één onbekend. Wanneer dit het geval is voldoet de definitie die beschreven is van het OFM: Uit populatie-dynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog steeds een levensvatbare component is van de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt en dat vermoedelijk op lange termijn zal blijven; = Populatietrend Het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te worden; = Verspreiding

		Het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te worden; Er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden.	Er een voldoende grote habitat bestaat = Kwaliteit leefgebied en waarschijnlijk zal blijven bestaan = Toekomstperspectief om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden.
	31	Waarom wijkt dit af en wat zijn de gevolgen voor conclusies als dit wordt hersteld?	n.v.t. Zie antwoord op vraag 30.
PvdA	32	Is de bescherming van soorten altijd provinciebreed of kan het ook expliciet per gebied? Denk aan de hazen. Op sommige plekken in onze provincie wemelt het ervan, op andere plekken zijn ze verdwenen.	De staat van instandhouding van soorten moet op meerdere niveaus worden betrokken in de beoordeling van vergunningaanvragen. Als er op lokaal niveau sprake is van een gunstige staat van instandhouding, dan is dat op zich niet voldoende om vergunning te verlenen als op hogere schaalniveaus sprake is van een ongunstige staat van instandhouding, bijvoorbeeld op regionaal niveau (deel van de provincie of interprovinciaal gebied), provinciaal niveau en/of nationaal niveau. Er moet dan worden gemotiveerd dat als gevolg van het project en de impact die dit heeft op de lokale staat van instandhouding (die gunstig is) er (ook) geen negatieve impact is op het streven naar een gunstige staat van instandhouding op de hogere schaalniveaus (advies Straatman Koster).
BBB	33	Veel maatregelen om de natuur te herstellen zijn duur, zoals ecoducten en nieuw peilbeheer. Wie gaat dit betalen, en kan GS garanderen dat deze kosten niet vooral bij boeren en inwoners terechtkomen?	Dit zijn veelal maatregelen waar we binnen ons provinciale beleid al aan werken en die in uitvoering zijn. Daar zijn middelen voor beschikbaar vanuit bestaand beleid en programma's. In Q2 van 2026 zal een terugkoppeling worden gegeven van de uitwerking van de adviezen uit de rapporten. We maken hierbij ook inzichtelijk welke adviezen in bepaalde mate al worden uitgevoerd en welke niet.
	34	In de rapporten worden landbouwfactoren vaak genoemd als oorzaak van achteruitgang. Erkent GS dat ook woningbouw, infrastructuur en de komst van exoten grote druk geven op soorten, en hoe wordt dat meegenomen?	Veel van de drukfactoren die worden beschreven en medeverantwoordelijk zijn voor ongunstige statussen zijn afkomstig vanuit de landbouw. Genoemde factoren zijn: verzuring door stikstof, vermesting, slechte waterkwaliteit door uitspoeling van nutriënten,

			gebruik van pesticiden en verlies van habitat areaal. Hiernaast worden inderdaad ook drukfactoren genoemd waarbij de landbouwsector niet de oorsprong is zoals de aanwezigheid van exoten, slecht uitgevoerd beheer, fragmentatie door paden en wegen en klimaatopwarming. Voor de genoemde onderwerpen worden maatregelen getroffen ter compensatie van de aantasting van het leefgebied van soorten die hier negatief effect van ondervinden.
	35	Voor Eemland en het Groene Hart komen er pilots met een gebiedsgerichte aanpak. Betekent dit meer regels en beperkingen voor de boeren daar, en hoe zorgt GS dat zij niet nog meer klem komen te zitten?	De precieze invulling van het SMP buitengebied moet nog vormkrijgen en gaat uit van ruimte voor woningbouw en andere initiatieven terwijl tegelijkertijd maatregelen genomen worden om de natuur te verbeteren. Met dit SMP worden geen beperkingen beoogd voor de boeren.
	36	Er wordt genoemd dat exoten soorten bedreigen. Wat doet GS concreet om deze exoten aan te pakken of te beheren, en zijn er voldoende middelen en plannen om dit serieus op te lossen?	Via het uitvoeringsprogramma invasieve exoten wordt de drukfactor van exoten beheerd. Er is in september een intensivering van het uitvoeringsprogramma Invasieve Exoten ingegaan (behandeld in PS in sept.). Hierin staan meerdere concrete maatregelen om exoten aan te pakken. Hier zijn (ruim) voldoende middelen voor. Voorbeelden van maatregelen: - 1:1 overleg met stakeholders - Plannen van aanpak per invasieve exoot - Beheerplannen voor N2000 - Bestrijding Japanse Duizendknoop in Voorveldse polder (ca. €290.000) - Start up Oostelijke Binnenpolder samen met Natuurmonumenten